

KOREYA TA'LIM TIZIMINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI

Pardabayev Mardon Almuratovich

Samarqand davlat pedagogika institute Matematika va informatika kafedrası

dotsenti

p_mardon75@mail.ru

Okilov Biloliddin Faxriddin o'g'li

Samarqand davlat pedagogika institute Aniq va amaliy fanlar fakulteti 4- bosqich

talabasi

biloliddinoqilov@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada biz turli manbalarni tahlil qildik va hozirgi Koreya ta'lim tizimining o'ziga xos xususiyatlarini o'rganishga harakat qildik hamda taqqoslovchi tahlillar o'tkazdik. Bundan tashqari, maktablarda matematikani o'qitish usullarini ham ko'rib chiqdik.

Kalit so'zlar: texnologiya, integratsiya, o'qitish usullari, baholash usullari, o'quv dasturi

ОТЛИЧИТЕЛЬНЫЕ ЧЕРТЫ КОРЕЙСКОЙ СИСТЕМЫ ОБРАЗОВАНИЯ

Пардабаев Мардон Алмуратович

Самаркандский государственный педагогический институт

Доцент кафедры математики и прикладных наук

Окилов Билолиддин Фахриддин угли

Самаркандский государственный педагогический институт

Студент 4 курса факультета точных и прикладных наук

Аннотация. В этой статье мы проанализировали различные источники и попытались изучить уникальные особенности современной корейской системы

образования, а также провели сравнительный анализ. Кроме того, мы изучили методы преподавания математики в школах.

Ключевые слова: технологии, интеграция, методы преподавания, методы оценки, учебная программа.

DISTINCTIVE FEATURES OF THE KOREAN EDUCATION SYSTEM

Pardabayev Mardon Almuratovich

Samarkand State Pedagogical Institute

Associate Professor of the Department of Mathematics and Applied Sciences

Okilov Biloliddin Fakhriddin ugli

Samarkand State Pedagogical Institute

4th year student of the Faculty of Exact and Applied Sciences

Abstract. *In this article, we analyzed various sources and tried to explore the unique features of the modern Korean education system, as well as conducted a comparative analysis. In addition, we studied the methods of teaching mathematics in schools.*

Keywords: *technology, integration, teaching methods, assessment methods, curriculum.*

Koreya ta'lim tizimi O'zbekiston ta'lim tizimidan qanday farq qilishi, ularning ustuvor jihatlar nimadan iborat ekanligi barchada birdek qiziqish uyg'otishi tabiiy. Shuni nazarda tutib Korea ta'lim tizimi qanday o'ziga xos xususiyatlarga ega ekanligiga to'xtalmoqchimiz. Koreyada darsliklar va o'qituvchilar uchun qo'llanmalar milliy matematika o'quv dasturi va sinfda sodir bo'ladigan narsalar o'rtasida muhim vositachidir. O'qitish o'quv dasturiga emas, balki darslikka asoslangan. Shu sababli, milliy o'quv dasturidagi o'zgarishlar bilan chambarchas bog'liq bo'lgan yuqori sifatli darsliklar va o'quv materiallarini ishlab chiqish muhimdir. Milliy o'quv rejasi asosiy

maqsadlar va sinf darajasidagi tuzilmani tavsiflaydi va amalga oshirish bo'yicha ko'rsatmalar beradi.

Baholash usullari: Matematika kurslaridagi baholashlar odatda imtihonlar, viktorinalar, topshiriqlar va talabalarning materialni tushinishlari va o'zlashtirishlarini baholash uchun loyihalarni o'z ichiga oladi. Koreya universitetlari talabalarning muammolarni hal qilish va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini baholash uchun taqdimotlar yoki guruh loyihalari kabi innovatsion baholash usullaridan ham foydalanishlari mumkin. Koreya universitetlarida matematika bo'yicha ta'lim nafaqat talabalarning matematik bilimlarini rivojlantirish, balki turli martaba yo'llari uchun zarur bo'lgan tanqidiy fikrlash, muammolarni hal qilish va tahliliy ko'nikmalarni rivojlantirishga qaratilgan. Maktablarda an'anaviy o'qitish usullarini zamonaviy yondashuvlar va texnologiya integratsiyasi bilan uyg'unlashtirish matematikani o'rganayotgan o'quvchilar uchun dinamik va samarali o'quv muhitini yaratadi. Koreya maktablari matematika darslarini yaxshilash uchun ko'pincha o'quv dasturlari, onlayn resurslar va interfaol doskalar kabi texnologiyalardan foydalanadi. Texnologiya integratsiyasi talabalarga interfaol ta'lim tajribasini, matematik tushunchalarning vizual tasvirini va o'z-o'zidan o'rganish imkoniyatlarini taqdim etishi mumkin. Koreya maktablarida matematikaning dolzarbligi va amaliy foydasini ko'rsatish uchun matematik tushunchalarni real dunyo ilovalari bilan bog'lash ta'kidlanadi. O'quvchilar o'zlarining matematik bilimlarini turli kontekstlarda muammolarni hal qilish uchun qo'llashlari tavsiya etiladi, bu esa mavzuni chuqurroq tushunishga yordam beradi.

Koreya maktablarida matematika ta'limi an'anaviy o'qitish usullarini innovatsion yondashuvlar bilan uyg'unlashtirib, amaliy qo'llashga e'tiborni qaratgan holda, o'quvchilarda matematika bilimini, muammolarni echish qobiliyatini va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan.

Koreys matematikasi o'quv dasturida u uchta subabilitatsiyaga ega deb talqin etiladi:

1. Muammolarni hal qilish;
2. Muloqot qilish;
3. Fikrlash.

Ilg'or talabalar uchun ixtiyoriy mavzular va talabalar uchun mo'ljallangan materiallar barcha talabalarga o'qitiladi, chunki darslikdagi barcha tarkib matematika darslarida yoritilishi kerak degan qat'iy ishonch mavjud. Natijada talabalar uchun og'ir o'quv yuki va o'qituvchilar uchun yuqori o'quv yuki mavjud. 2011 yilgi matematika o'quv dasturining yozuvchilari faqat bir marta eslatib o'tilgan yoki boshqalardan ajratilgan ixtiyoriy mavzularni o'chirishga harakat qilishgan. Qolgan mavzular beshta sinfda qayta tashkil etildi: boshlang'ich (1-2, 3-4, 5-6); o'rta (7-9) va o'rta maktab (10-12). Masalan, raqamlar bilan yanada samarali muomala qilindi. Misol uchun, to'rt xonali raqamlar uchta sinfga taqsimlanish o'rniga birinchi sinf guruhiga kiritilgan: 1-sinfda 100 gacha, 2-sinfda 1000 gacha va 3-sinfda 10000 gacha bo'lgan raqamlar. Mashhur koreys matematika o'qituvchisi Pangning fikricha ular ko'proq mavzularni kursor (yuzaki) tarzda o'qitish o'rniga, kamroq mavzularni chuqurroq o'rgatish haqida o'ylashadi [1].

Bugungi kunda Koreya dunyodagi eng yuqori savodxonlik darajasiga ega va yaxshi ma'lumki, Koreyaning yaxshi ma'lumotli odamlari mamlakatning so'nggi o'ttiz yil ichida erishgan jadal iqtisodiy o'sishda asosiy harakatlantiruvchi kuchi bo'lib kelgan.

Koreyalik talabalar TIMSS kabi xalqaro matematika testlarida juda yuqori ball oldi. Boshqa mamlakatlardan kelgan ko'plab matematika o'qituvchilari Koreya matematika ta'limiga qiziqish bildirishmoqda. Koreys bolalar bog'chasi va boshlang'ich maktablarida maktab jihozlarining illyustratsiyasi va odatdagi talabaning kundalik hayotiga qarash ham mavjud. Bu Koreyada matematikani o'qitish va matematika ta'limini tushunishga o'zgacha qarash mavjudligiga misol bo'ladi. Koreyada aksariyat bolalar boshlang'ich maktabga borishdan oldin ko'plab bolalar bog'chalari boradilar. Har bir tumanda davlat va xususiy bolalar bog'chalari mavjud. O'quv dasturi "Sog'lom hayot", "Ijtimoiy hayot", "Ifodali hayot", "Til hayoti" va "Surishtiruv hayoti"dan iborat. Ular o'yinlar va o'yinlar atrofida integratsiyalashgan tarzda o'qitiladi. Aksariyat bolalar bog'chalarida ko'plab o'quv qurollari va jihozlari mavjud. Bolalar o'quv yili davomida ko'plab joylarga tashrif buyurishadi va tajriba o'tkazishadi. Aslida, bolalar bog'chasida ta'lim kuniga 180 daqiqa va yiliga 180 kun.

Koreyada matematikani o'rgatishning eng samarali metodi bu bolalar bog'chasida va boshlang'ich sinfda matematika to'g'risida tasavvur hosil qilishdan iborat. Maktab o'quv dasturi har xil maktab tizimlaridan qat'i nazar, deyarli bir xil. Aksariyat xususiy maktablarda odatda davlat maktablariga qaraganda ko'proq darsdan tashqari tadbirlar mavjud. Har bir maktabda ta'lim vazirligining talabiga binoan umumiy binolar mavjud. Imkoniyatlar maktabdan maktabga farq qiladi, lekin aksariyat maktablarda AKT markazi, maktab tuzilishi (o'yin maydonchasi, basseyn, gimnaziya va boshqalar), fanlar sinfi, kompyuter laboratoriyasi, kutubxona, odob-axloq xonasi, ovqat zali, radioeshittirish xonasi kabi imkoniyatlar mavjud. Har bir dars vaqti 40 daqiqadan iborat bo'lib, darslar orasidagi o'n daqiqalik tanaffus. Talabalar sinf darajalariga ko'ra 5 dan 11 gacha fanlarni o'rganadilar. Talabalarga haftasiga bir soat darsdan tashqari mashg'ulotlar o'tkazishga ruxsat beriladi. Har hafta talabalar turli masalalarni muhokama qilish uchun sinfda yig'ilish o'tkazadilar. Har bir sinfda o'qituvchiga boshqa talabalarga mas'uliyat yuklashda yordam berish uchun mas'ul bo'lgan tanlangan rahbar mavjud. Koreyada odatda o'quvchilar sinf xonalari, hojatxonalar va boshqa maxsus xonalarni tozalashga mas'uldirlar, 1-sinf o'quvchilari bundan mustasno.

Maktablar o'quvchilarga tushlik taklif qiladilar, buning uchun talabalar ma'lum miqdorni to'lashlari kerak, va ba'zi o'quvchilar tushlikni ovqat zalida eyishadi, lekin ko'pchilik o'quvchilar tushliklarini sinfda qilishadi. Tushlikdan so'ng, tanaffus paytida o'ynash va mashq qilish uchun bolalar maydonchasiga chiqish tavsiya etiladi. Ba'zi talabalar vaqtlarini kitob o'qish yoki do'stlari bilan suhbatlashish bilan o'tkazishadi.

Amaldagi matematika o'quv dasturining xususiyatlari

Amaldagi milliy matematika o'quv dasturi birinchi sinfdan o'ninchi sinfgacha jami 20 bosqichdan (semestr) iborat.

Koreydagi maktablar matematik fanini o'rgatishda yirik matematik dasturlar, web-platformalar, interaktiv o'yinlar va kompyuter maydonchalari keng qo'llaniladi. Bu dasturlar va texnologiyalar o'quvchilarga matematikani o'rganishda qiziqarli va amaliy mediada yordam beradi. Koreyadagi o'qituvchilar o'quvchilarni matematika muammolarini echib chiqishning muhimligi va matematik fikrlashtirishni rivojlantirish

bo'yicha tez-tez maslahat berishadi. Ularning matematik savollar va masalalarni echib chiqish, o'quvchilarga yaxshi tushuntirilishi uchun ko'p amaliy mashqlar tuziladi. Matematika fanini o'rgatishda amaliy mashqlar va loyihalar keng tarqalgan uslubdir. Koreyadagi maktablar matematika bo'yicha loyihalar, loyihalar va amaliy ishlarni o'quvchilarga berish orqali matematik qoidalarini tushuntirishga intiladilar.

Koreyadagi matematika o'qituvchilari maktablarida ta'lim-tadqiqot vositalaridan samarali foydalanishadi. Bu vositalar matematika qoidalarini vizual o'rnatuvchi, interaktiv dasturlar, matematik axborotlar va yangi konseptlarni tushuntirish uchun foydalaniladi. Koreydagi matematika o'qitishida matematika tanlovlarini tashkil etish, o'quvchilarga matematik savollar va masalalar echish va o'zlarini sinovdan o'tkazish uchun imkoniyatlar yaratish maqsadida qo'llaniladi. Koreyadagi matematika o'qitish metodlari amaliy, interaktiv va o'quvchilarni matematikaning muammolariga tez hal etishni ta'minlovchi usullar asosidan iborat. Bu usullar o'quvchilarga matematika fanini sevimli va qiziqarli tushunishga intilishlar ham o'zida keng auditoriyani hosil qilish imkonini beradi. Koreyadagi matematika o'qitish interaktiv matematik dasturlar, kompyuterlar, smartboardlar va boshqa digital vositalar orqali o'tib boriladi. O'quvchilar tez-tez savol-javoblar va diskussiyalar yordamida matematikaga oid muammolar va mantiqiy qadamlar haqida munozaralar olib borishadi. Ular mantiqiy tarzda fikrlash, masalaning mantiqiy echimini topish va o'quv mashg'ulotlarini o'tkazib borishda ishtirok etishadi. Amaliy loyihalar va projekt ishlari matematika fanini dastlabki darajada o'rganish uchun amaliy yondashuvlar berishda foydalaniladi.

Dunyoda har bir mamlakat o'z ta'lim tizimiga ega bo'lib, u o'sha mamlakatda yashayotgan kishilarning dunyoqarashidan, mentalitetidan kelib chiqqan holda tuziladi. Bir mamlakatning ta'lim tizimini ikkinchi mamlakatda to'lig'icha qo'llab bo'lmaydi. Lekin boshqa davlat ta'lim tizimining eng samarali jihatlaridan andoza olib milliy ta'lim tizimiga tatbiq qilish mumkin. Shunday qilib, maqola davomida koreys ta'lim tizimi va O'zbekistondagi ta'lim tizimidagi farqlar, ularning yutuq va kamchiliklari haqida so'z borib, ta'limni yanada mukammal va samarali qilishda ilg'or tajribalarni o'zlashtirish bo'yicha fikr yuritildi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. [http://matrix.skku.ac.kr/For-ICME-11/ICME/Chap7\(mPark\).htm](http://matrix.skku.ac.kr/For-ICME-11/ICME/Chap7(mPark).htm)
2. <https://nap.nationalacademies.org/read/21753/chapter/3>
3. <https://additioapp.com/las-5-claves-del-sistema-educativo-de-corea-del-sur/>
4. <https://thanhnien.vn/hoc-sinh-han-quoc-chuong-hoc-toan-hon-vi-sao-185240104104653773.htm>
5. O'quv va o'quv markazi (2004). Boshlang'ich maktabda matematikani o'qitish va o'qitish. <http://classroom.kice.re.kr/kice/index.jsp>
6. КиберЛеника, S.Alixonov, M.E.Jumayev, Z.G'.Tadjiyeva,
7. Junsik Shim, Ko Ji-Suk, Robert Asluk, Jang Heo, Maji Shuzo, Hanhagi · 2005 yil, Kim Yon-Vuk , Li Jang-ju , Jang Xe-von · 2022-yil, Hideto Tomabechi · 2017, Xiraku Toyama · 2017.